

Lesy na území dnešní České republiky prošly během dvou světových válek a nástupem komunismu bouřlivými majetkovými změnami. Zatímco na začátku století stát lesy téměř nevlastnil, na jeho konci byly takřka všechny lesy státní. Až změny v roce 1989 umožnily navrácení lesních majetků jejich někdejšími vlastníky. V současnosti je v České republice cca 300 tisíc lidí, kteří vlastní kousek lesa.

KAŽDÝ LES NĚKOMU PATŘÍ

Být majitelem lesa s sebou nese práva i povinnosti. Hospodaření v lesích upravuje především **zákon o lesích**, zákon o ochraně přírody a krajiny a další související předpisy. Pokud vlastník lesa nemá odpovídající lesnické vzdělání, musí mít tzv. **odborného lesního hospodáře** – lesníka, který majiteli poskytuje odbornou podporu při rozhodování, jak správně postupovat a co dělat, aby les byl zdravý a dlouhodobě poskytoval všechny užítky.

Zdroj: *Koho můžeš potkat v lese. ÚHÚL, 2014.*
Ke stažení na www.lesnipedagogika.cz

Desatero vlastníka lesa (dle zákona o lesích, zjednodušeno):

1. V lese hospodařím tak, **abych nepoškozoval zájmy jiných vlastníků lesů, aby dřevoproductční, půdoochranné, vodoochranné, rekreační a další funkce lesa byly plněny rovnoměrně a trvale.**
2. V lese hospodařím podle lesního hospodářského plánu nebo osnovy (rozvrh hospodaření na 10 let pro můj les) a na základě domluvy s odborným lesním hospodářem.
3. Odstraňuji z porostu stromy, které jsou poškozené kalamitou (vítr, námraza...) nebo napadené škůdci (např. kůrovec) – tzv. nahodilá těžba.
4. **Nekácím stromy** v porostech **mladších než 80 let** (s výjimkou případů nezbytných k ochraně lesních porostů).
5. **Nekácím více než je povoleno**, (maximální velikost paseky při mýtní těžbě je 1 ha, obvykle se ale kácí plochy mnohem menší).
6. **Vedu přehled** o tom, kolik stromů a kde jsem vykácel a jaké sazenice jsem použil při následném zalesňování.
7. Při práci v lese používám **biologicky odbouratelné oleje a kapaliny, např. k mazání řetězů motorových pil.**
8. **Do 2 let zalesním plochy, které jsem vykácel, a to sazenicemi z ověřených zdrojů vhodnými pro danou oblast a stanoviště. Do 7 let lesní porosty zajistím** – tzn. stromky dorostou určité výšky, aby je neokusovala zvěř, a počet stromů, jejich druhové složení a rozmístění po ploše dává předpoklady pro vznik dobrého porostu.
9. **Mladé lesní porosty do 40 let „vychovávám“ prořávkami a probírkami**, aby se zvyšovala jejich odolnost.
10. **Chráním svůj les, aby byl zdravý a plnil všechny své funkce:**
 - ▶ před hmyzími škůdci (odstraňuji polomy a vývraty po víchřici, soustavně vyhledávám a včas zpracovávám všechny napadené stromy a zjišťuji výskyt škůdců),
 - ▶ před ostatními živočišnými škůdci (např. hlodavci),
 - ▶ před zvěří,
 - ▶ před houbovými chorobami (udržuji čistotu lesa, odstraňuji zdroje infekce, pro zalesnění vybírám zdravé osivo a sazenice, kontroluji zdravotní stav semenáčků a sazenic),
 - ▶ před vznikem lesních požárů.

Tím, že se majitel o svůj les stará, máme z lesa užitek všichni – lesy produkují obnovitelnou surovinu (dřevo), zabraňují erozi půdy, zachytávají vodu, čistí vzduch, ochlazují klima, vytvářejí domov pro mnoho rostlin a živočichů, a my můžeme v takovém lese relaxovat třeba procházkami, nebo sběrem hub a lesních plodů. Završením práce několika generací lesníků a majitelů lesa je prodej dřeva. Ten je také hlavním a v řadě případů i jediným zdrojem příjmů, ze kterého majitel lesa financuje péči o les (například nákup sazenic a ochranných prostředků, práci dřevorubců v lese a opravy lesních cest). Kromě toho majitelé větších lesních celků budují a udržují pro návštěvníky lesa nejrůznější odpočinková místa, naučné stezky, studánky, apod.